



שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

מועד קטן - ה'

1. שנינו: מתקנים את קילקולי המים וחוטטין אותן [להעלות עפר וצרורות שנפלו לתוכן] האם מותר לחפור בור חדש?

ר' יוחנן: רק אם רבים צריכים לו לשתיה במועד.

והקשמהברייתא: חוטטין של יחיד, ואין צריך לומר של רבים. ואין חופרין של רבים ואצ"ל של יחיד. ותנא: שמדובר כשאין רבים צריכים להם. חוטטים של יחיד - היינו דווקא בשצריך להם. כמבואר בברייתא 'בורות של יחיד לא חוטטין' וביארה הגמרא שאם היחיד צריך להם, חוטטין.

2. שנינו: ועושין כל צרכי רבים. מה באו לרבות?

רב אשי: להתיר חפירת בורות חדשים עבור צרכי רבים. ואין לומר: שבא לרבות מה ששנינו בברייתא: יוצאין בחוה"מ לפנות קוצים מהדרכים, לתקן רחובות ולמוד את המקוואות, ומקוה חסר מכוונים להשלימו ל-40 סאה. ואם לא עשו כל אלו מעלה עליהם הכתוב כאילו הם שפכו את כל הדמים שנשפכו שם. אין לומר שבא לרבות אלו, כיון שמקרים אלו מפורשים במשנה, אלא כרב אשי.

3. שנינו: מציינין את הקברות בסיד כדי שלא ילכו שם אוכלי תרומה. היכן מציינו בתורה רמז לציון קברות?

א. 'וראה אדם ובנה אצלו ציון'. ובאמת המקור מהלכה למשה מסיני, ויחזקאל הסמיכה על הפסוק כמו 'כל בן נכר וערל בשר לא יבא אל המקדש', שנלמד בהלכה למשה והסמיכה יחזקאל בפסוק. ב. 'וטמא טמא יקרא' טומאה קוראה לו ואומרת לו 'פרוש'. ומכך שכתוב פעמיים טמא טמא, למדנו הלכה נוספת שצריך להודיע צערו לרבים וע"כ יבקשו עליו רחמים. ג. 'ולפני עור לא תתן מכשול' ד. 'סולו סולו פנו דרך'. ה. 'הרימו מכשול מדרך עמי' ו. 'הודעת להם את הדרך' ז. 'והזרתם את בני ישראל'. ח. 'ושמרתם את משמרת' עשו משמרת למשמרת. ט. 'ושם דרך אראנו בישע אלוקים'. ועוד למדו: 'ושם דרך' [בש"ן] כל השם אורחותיו, מחשב דרכיו הפסד מצוה כנגד שכרה וכו', זוכה ורואה בישועתו של הקב"ה. מעשה: בתלמידו של ר' ינאי שהיה בכל יום מקשה על שיעורו, ובשבת הרגל לא הקשה, כיון שבאים רבים ואם לא ידע לענות יתבייש. קרא עליו ר' ינאי 'ושם דרך אראנו בישע אלוקים' על שם שהיה מחשב באיזה שעה לשאול.

4. על אלו טומאות אין צריך לעשות ציון קברות ועל אלו צריך?

אין מציינין: כל דבר שאינו מטמא באהל כגון עצם כשעורה, וכזית מן המת. - ודווקא כזית מצומצם מדויק, כיון שלאחר שנקבר מצטמק ונחסר מכזית ועדיף שלא לציינו והעובר מעליו עד שיצטמק ישרוף טהרותיו, ואל ישרפו עליו טהרות לעולם שלא לצורך כיון שנחסר. מציינין: על שדרה, גולגולת, רוב בנין השלד, רוב מנין העצמות. ועוד בשאלה הבאה...

5. אין מציינין על הוודאות [כגון בית קברות] אבל מציינין על הספיקות: סככות, פרעות ובית הפרס. מה הם?

סככות: אילן שענפיו מאהילים על הארץ. פרעות: אבנים גדולות היוצאות מהגדר ומאהילות. בית הפרס: למסקנא: שדה שאבד בה קבר ומטמא באהל.

6. המשנה באהלות מונה 3 סוגי שדה 'בית הפרס' שמטמאים מדרבנן. אלו הן ומה דיניהם?

שדה שנחרש בה קבר: חששו לעצם כשעורה המטמא במגע וחוששים עד מאה אמה ממקום הקבר. אמנם שדה זו אינה מטמאה באהל כפי שמצינו: א. שמואל: מנפח, נושף בפיו לפני כל פסיעה ואם יש עצם יתפור ברוח או שיראנה בנפחתו, וכך רשאי לעבור וללכת להקריב פסחו. ב. עולא: בית הפרס שנדש ברגלי אדם או בהמה טהור, ומותר לעבור בו שמסתמא לא נשאר עצם כשעורה ולא חוששים שטמון עצם ויטמא באהל. שדה שאבד בה קבר: מטמאה באהל ועליה כוונת הברייתא שצריך לצינה. שדה בוכין: שנפרדים מהמתים, ומתחלפים שם המלויים, וחוששים שנפל אבר וכל אחת מהחבורות סמכה על חברתה שתקברנו.

7. מצא שדה מצוינת ואינו יודע אם משום שנחרש בה ויכול לעבור בניפוח, או משום שאבד בה ואינו יכול לעבור כיון שמטמאה באהל. כיצד ינהג?

ת"ק: אם יש בה אילנות בודאי נחרשה לצורך כך, אין בה אילנות נאבד בה קבר. ר' יהודה - לעולם אין מחזיקים בוודאות שנחרשה עד שיהא שם זקן או ת"ח המעיד. ויש לבאר - הטעם ששדה זו שנחרשה מצוינת, כיון שבתחילה אבד בה קבר אבל אין יודע אם אבד נחרש הקבר. אם יש אילנות בידיעה שנחרש ויעבור בניפוח. ולא חוששים - שהאילנות בפנים והקבר אבד מבחוץ ולא נחרשה במקום הקבר כיון שהאילנות עומדים בגבול השדה עם רשות הרבים ובודאי לא נקבר ברשות הרבים. ולא חוששים - שהקבר אבד בפנים והאילנות בחוץ ולא נחרש הקבר: א. כיון שמדובר באילנות המעורבין בכל השדה ובודאי נחרשה כולה. ב. אין מרחיקין ציון ממקום טומאה שלא להפסיד את ארץ ישראל, ובודאי הקבר בין אילנות.